

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 2 (263) СТУДЗЕНЬ 2019 ГОДА

БЕЛАРУСКІ АФАРЫЗМ

Народ не дурны, але часцяком абдураны

Георгій Марчук

СПАДЧЫНА

«СКАЧА ХАТА, КАЛІ СВЯТА»

Раённае фальклорнае свята «СКАЧА ХАТА, КАЛІ СВЯТА», арганізаванае ДУК «Цэнтр традыцыйнай культуры і народнай творчасці» адбылося у аграгарадку Бычыха 12 студзеня.

Атрымаўся сапраўдны святочны цуд скарбонкі народнай творчасці. На свяце сустрэліся аматары старажытных традыцый танцавальнай, песеннай, музычнай спадчыны.І невыпадкова месцам для мерапрыемства абрана Бычыха.

Яна здаўна славіцца сваімі славутымі носьбітамі, музыкамі, захавальнікамі каляндарна-абрадавых спеваў і пазаабрадавай лірыкі(Ульянава М.Ф., Сяргеева З.З., Рудзякова М.І.Хадарэнка Н.Н. і інш.) Гарманісты у гэтым мястэчку заўсёды былі у пашане — Іван Іўлеў, Анатоль Рудзякоў, прадаўжальнікі традыцый -Уладзімір Іўлеў, Валерый Філімонаў, зусім юны гарманіст Руслан Стэльмах. Дзякуючы калісьці пасаджанаму зярнятку закаханасці у гармонік знакамітага бычыхінскага самавучкі Івана Іванавіча Іўлева, музычныя інструментальныя традыцыі жывуць у вёскі па сённяшні час натхняючы маладое пакаленне на развіццё і захаванне гармоніка. Адным з першых Бычыхінскі край стаў займацца экспедыцыйнай дзейнасцю і ім удалося захаваць вялікі пласт фальклорнай спадчыны Гарадоччыны.

Пераемнасць пакаленняў нідзе не адлюстроўваецца так поўна і натуральна, як у фальклоры. Таму на сцэне дома культуры гледачы змаглі пабачыць і зусім маленькіх выканаўцаў, людзей сталага ўзросту і нават цэлыя сем'і.

Яскравым і непаўторным было выступленне фальклорнага ансамбля «Горніца» з г.Санкт-Пецярбург Расійскай Федэрацыі. Імі быў прадэманстраваны спектакль батлейкі "Цар Ірад «.У выкананні самадзейных акцёраў гучалі многагалосныя песні і інструментальныя творы. Зал з захапленнем успрымаў таямнічы цуд, які адбываўся на сцэне.

Багата фальклорная спадчына Гарадоцкага раёна сваімі талентамі. Для гледачоў свята выступілі народны фальклорны гурт «Глейна» (кіраўнік Лілія Рэзкіна), фальклорны калектыў Халамерскага сельскага клуба і Вархоўскага сельскага дома культуры, народны фальклорны калектыў «Спадарыня» Бычыхінскага СДК, народны фальклорны ансамбль «Азерыца» Езярышчанскага ГПДК (кіраўнік Жанна Комава). Заліхвацкія і задорныя полькі прагучалі у выкананні народнага ансамбля гарманістаў (кіраўнік Уладзімір Шакуцёў) ДУК «Цэнтр традыцыйнай культуры і народнай творчасці Гарадоцкага раёна»

Раённае фальклорнае свята «Скача хата, калі свята» мы прысвяцілі Году малой радзімы. Усе мы родам з беларускай вёсачкі, тут нашы карані, нашы традыцыі і наша спадчына. Дзякуючы выканаўцам і госці і гледачы дакрануліся да жыватворных вытокаў, да здабыткаў традыцыйнай народнай культуры, якія нам зберагаць як каштоўнейшы скарб.

Лілія Рэзкіна
http://haradoktour.by

САМАУПРАЎСТВА

МІЛІЦЫЯ ЗНІШЧЫЛА НАЦЫЯНАЛЬНЫ СЦЯГ

Як паведамляе Радыё Свабода, віцебскі актывіст Андрусь Кешанюк здолеў часткова аспрэчыць судовае пакаранне, накладзенае на яго за святкаванне 100-годдзя БНР: Вярхоўны суд пастанавіў вярнуць яму бела-чырвона-белы сцяг, забраны міліцыянтамі.

Але ў Першамайскім райаддзеле ўнутраных спраў Віцебску ягоную маёмасць знішчылі і нават не прапануюць яе кампенсаваць.

Канфіскаваць бела-чырвона-белы сцяг пастанавіла суддзя Першамайскага райсуду Наталля Карабліна.

Андрусь Кешанюк спрабаваў абскардзіць яе рашэнне ў абласным судзе, а потым вышэй, і толькі старшыня Вярхоўнага суду Валянцін Сукала заўважыў судовую памылку. Ён пастанавіў выключыць з пастановаў згадку пра канфіскацыю рэчавых доказаў, бо гэта не прадугледжана артыкуламі пра незаконнае пікетаванне (ч. 2 арт. 23.34 КаАП) і непадпарадкаванне міліцыянтам (23.4 КаАП), паводле якіх актывіста пакаралі.

Аднак на сваё патрабаванне вярнуць незаконна забраную маёмасць Андрусь Кешанюк атрымаў адмову з подпісам начальніка Першамайскага райаддзелу МУС Аляксандра Чарняўскага. Маўляў, вярнуць не можам, бо выканалі пастанову суду ў частцы канфіскацыі маёмасці «на карысць дзяржавы» — знішчылі сцяг разам з бамбукавым тронкам.

Актывіст будзе патрабаваць кампэнсацыі за страчаную маёмасць, а праваабаронца Павал Левінаў упэўнены, што звяртацца трэба не толькі ў органы МУС, але і ў Следчы камітэт, і ў пракуратуру. «Усё пачалося з некампетэнтнасці суддзі Караблінай. Прычым не толькі ў самой пастанове: чамусьці яна накіравала яе „для выканання" ў міліцыю, хаця мусіла ў аддзел выканання пакаранняў. У Першамайскім РАУС таксама прадэманстравалі некампетэнтнасць: узяліся яе выконваць. І знішчылі чужую маёмасьць „на карысць дзяржавы". Гэта не проста адсутнасьць логікі — гэта праява службовай неадпаведнасці як віцебскіх суддзяў, так і міліцэйскага кіраўніцтва», — лічыць праваабаронца.

На яго думку, за такія службовыя пралікі трэба жорстка караць. Бо «сёння яны знішчаць „на карысць дзяржавы" сцяг, а заўтра — аўтамабіль» і потым напішуць «вярнуць няма магчымасці».

"Віцебская вясна"

АДУКАЦЫЯ

РЫХТУЮЦЬ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ І ДЛЯ РАСІІ

Сёння ў Гарадоцкім дзяржаўным аграрна-тэхнічным каледжы прафесіі механіка, трактарыста і электрыка маладыя жыхары Пскоўскай вобласці асвойваюць нароўні з беларусамі. Карэспандэнт "Саюза" пабываў у Гарадку і пазнаёміўся з некаторымі хлопцамі.

Гарадоцкі аграрна-тэхнічны і Пскоўскі агратэхнічны каледжы сябруюць даўно. У 2017-м, напрыклад, беларусы ездзілі да суседзяў на рэгіянальныя спаборніцтвы WorldSkills. А ў мінулым снежні футбалісты пскоўскага навучальнай установы сталі гасцямі турніру, прысвечанага 75-годдзю вызвалення Гарадка ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сустракаюцца ў навучальных класах.

Дзмітрый Цітоў з Невеля вучыцца тут з 2016-га. Пасля заняткаў па рамонце машын і абслугоўванні сельгастэхнікі ён распавёў мне, чаму абраў беларускі каледж у 75 кіламетрах ад хаты:

- Мой хросны ў Невелі рамантуе аўтамабілі. Яшчэ школьнікам я навучыўся ў яго парогі і аркі легкавікоў перавараваць, падвескі перабіраць.Калі не прайшоў па конкурсе ў кадэцкае вучылішча ў Санкт-Пецярбургу, вырашыў паступіць на тэхніка-механіка ў Гарадок. У мяне там сябры вучыліся. Яны і параілі: «Прыязджай!» Я паслухаў і ні разу не пашкадаваў. Горад прыгожы. Інтэрнат - усяго 7,5 беларускага рубля ў месяц абыходзіцца (прыкладна 225 расійскіх).Акрамя таго,я кожны вечар з футбольнай зборнай каледжа трэніруюся. Нядаўна ў турніры, прысвечаным 75-годдзю вызвалення Гарадка, мы 2-е месца занялі.

Калі Цітоў прыехаў у Гарадок, расейцы там вучыліся толькі платна. Год навучання абыходзіцца яму ў 30 тысяч расійскіх рублёў. А вось першакурснік Дзмітрый Дзямідаў на "тэхнічную эксплуатацыю аўтамабіляў» у каледж паступіў ужо на бюджэтнае месца, як і беларускія хлопцы:

"Экзаменаў не было. Толькі ацэнкі, атрыманыя дома па 5-бальнай сістэме, прыйшлося перавесці ў 10-бальныя. Зараз я жыву ў інтэрнаце з блокавай сістэмай. Стыпендыю атрымліваю. З надбаўкай за мастацкую самадзейнасць выходзіць каля 70 беларускіх рублёў (больш за 2100 расійскіх). Я музычную школу па класе баяна скончыў. У Невельскай СШ N 1, якая, дарэчы, носіць імя легендарнага беларускага падпольшчыка Канстанціна Заслонава, рок-групу арганізаваў. У ансамблі гарадоцкага каледжа працягваю на бас-гітары іграць. Вывучыў у тым ліку «Касіў Ясь канюшыну" з рэпертуару "Песняроў". Зараз новую праграму рыхтуем да фестывалю «Аграрная вясна», які праходзіць у Віцебску."

Акрамя тэхнічных дысцыплін у Гарадку расейцы вывучаюць беларускую мову і літаратуру. Здавалася б - праблема! Але Дзмітрый Цітоў так не лічыць: "Вершы Максіма Танка і байкі Кандрата Крапівы мы сапраўды на беларускай мове вучым. Аповесці Быкава пры жаданні ў перакладзе на рускую знайсці магчыма. З правапісам, вядома, складана. Але адзнак за гэтыя прадметы нам не ставяць - досыць залік здаць."

Прылады трактара «Беларус», усміхаецца Дзмітрый Дзямідаў, выкладчыкі пытаюцца куды

(працяг на стар. 2)

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

АДУКАЦЫЯ

(пачатак на стар. №1)

больш прыдзірліва: "Акрамя заняткаў у рэсурсным цэнтры каледжа, які нядаўна папоўніўся новай тэхнікай МТЗ і "Гомсельмаша", мы з беларускімі трактарамі на практыцы пазнаёміцца паспелі. Машыны сучасныя, у эксплуатацыі непатрабавальныя, эканамічныя. Рамантаваць іх нескладана."

Цітоў кожныя выхадныя ездзіць у Невель дапамагаць хроснаму. Кажа, што яго, як аўтамеханіка, гатовыя хоць зараз запрасіць у Маскву ці Санкт-Пецярбург. Дзяміdaў таксама заўсёды рады падмагчы бацьку, які прыватнымі перавозкамі займаецца. Хоць хлопец марыць ўласную СТА адкрыць. Тым жа выпускнікам, якія не вызначыліся з першым рабочым месцам, Гарадоцкі аграрна-тэхнічны каледж можа яго даць. У тым ліку расейцам. Ёсць прыклады, калі, атрымаўшы дыпломы, выпускнікі з расійскімі пашпартамі ўладкоўваліся працаваць у сельгаспрадпрыемстве «Залатая падкова» Глыбоцкага раёна і «Карпека» Полацкага.

Уладзімір Шыцько, дырэктар Гарадоцкага дзяржаўнага аграрна-тэхнічнага каледжа адзначае: "Тэрыторыя Саюзнай дзяржавы - адзіная адукацыйная прастора. Яно дазваляе расейцам атрымліваць веды ў беларускіх навучальных установах нароўні з грамадзянамі нашай краіны. Два гады таму, калі я ўзначаліў каледж у Гарадку, мы, узгадніўшы пытанне з Мінадукацыі Беларусі, перасталі браць аплату з расейцаў. Тым, хто паступіў раней і добра паспявае, знізілі яе прыкладна на траціну. Паступаючы да нас, хлопцы з Расіі ўдзельнічаюць у конкурсе атэстатаў на агульных падставах. Адзінае адрозненне - афармленне часовай рэгістрацыі на перыяд вучобы, якая стоіць 12,5 беларускіх рублёў. Інтэграцыю з суседзямі мы маем намер развіваць. Я маю на ўвазе ўладкаванне рэсурснага цэнтра каледжа. З Мінскім трактарным заводам ужо дасягнута дамоўленасць, каб на яго базе з'явіліся фірмовая дыягнастычная станцыя і СТА для энерганасычаных трактароў МТЗ. Перамовы аб адкрыцці падобных структур у супрацоўніцтве з ААТ «Кіраўскі завод» мы вядзем цяпер з яго санкт-пецярбургскім прадстаўніцтвам. Справа ў тым, што на Віцебшчыне сёння працуе больш за 250 магутных «Кіраўцаў». Гэтыя трактары выдатна спраўляюцца з працай на пераўвільготненых глебах паўночнага рэгіёну. Кіраўніцтва вобласці зацікаўленае ў іх далейшым набыцці, а мы - у падрыхтоўцы дасведчаных спецыялістаў, якія будуць запатрабаваныя як у Беларусі, так і ў Расіі."

Сяргей ГАЛЕСНІК
https://www.sb.by
Пераклад на беларускую мову рэдакцыі

ЗДАРЭННЕ

ОЖОГИ КИСТЕЙ РУК

В Городокском районе женщина получила ожоги кистей рук при самостоятельном тушении пожара.

24 января в три часа ночи в службу спасения Городокского районного отдела по ЧС поступило сообщение о пожаре дома по ул. Вокзальной в агрогородке Бычиха.

По прибытии к месту вызова наблюдалось открытое горение дома. Хозяйка дома, 1966 года рождения, покинула дом самостоятельно, находилась на улице. Пожар был ликвидирован.

Работниками МЧС было предотвращено уничтожение бани, сарая, находившиеся не далеко от дома.

Причина пожара устанавливается. Рассматриваемая версия причины — нарушение правил эксплуатации печей, теплогенерирующих агрегатов и устройств.

Как стало известно органам дознания, на момент возникновения пожара женщина находилась дома, обнаружив возгорание, попыталась потушить его самостоятельно, но не справилась, при этом получила термические ожоги 1-2 степени 2 % тела (кистей рук). После осмотра бригадой скорой медицинской помощи хозяйка дома была госпитализирована в Городокскую центральную районную больницу.

В результате пожара в доме уничтожена кровля, повреждены потолочное перекрытие, стены, имущество.

Т. Гаражанка

КУЛЬТУРА

ВЫСТАВА «МАЯ БЕЛАРУСЬ»

У Гарадоцкім краязнаўчым музеі адкрылася персанальная выстава «Мая Беларусь»

16 студзеня ў Гарадоцкім раённым краязнаўчым музеі адбылося адкрыццё персанальнай выставы «Мая Беларусь» віцебскай мастачкі Ірыны Барсуковай.

Ірына Генадзьеўна нарадзілася і жыве ў горадзе Віцебску. У 1990 годзе скончыла мастацка-графічны факультэт Віцебскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя Кірава. Працуе выкладчыкам выяўленчага мастацтва ў сярэдняй школе № 3 з 1990 года.

Займаецца жывапісам у тэхніцы акварэлі, пастэлі і алейнага жывапісу. Сюжэтамі работ часта бываюць знакамітыя месцы роднага горада, кветкі, нацюрморты і пейзажы.

Удзельнік мастацкай выставы-продажу работ Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Работы знаходзяцца ў прыватных калекцыях краін блізкага і далёкага замежжа.

На выставе прадстаўлена дваццаць восем работ, выкананых у тэхніцы дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, графікі, жывапісу. Карціны віцебскай мастачкі прыгожыя і натхняльныя, вытрыманыя ў нацыянальных этнаграфічных традыцыях з сучасным каларытам.

Наведайце новую выставу Гарадоцкага краязнаўчага музея, якая будзе працаваць месяц.

Л. Антонаў
"Турызм Гарадоцкага раёна"

ПОМНІКІ

ГЕОЛОГИЧЕСКИХ ПАМЯТНИКОВ СТАЛО МЕНЬШЕ

В Городокском районе в четыре раза сократилось количество зафиксированных геологических памятников природы.

В 2018 году Городокский райисполком принял решение о признании утратившим силу четырех решений исполкома, которые касались в том числе и памятников природы местного значения — валунов. Данное решение принято в связи с обращением Витебского областного комитета природных ресурсов и охраны окружающей среды о не соответствии ранее принятых решений райисполкома существующему законодательству.

В 90-х годах прошлого столетия в районе решениями райисполкома были признаны памятниками природы 13 объектов, которыми были валуны в разных местах района. Наибольшее количество валунов, отнесенных к памятникам природы местного значения, было в решении Городокского райисполкома № 350 от 30 ноября 1995 года. В этом решении памятниками природы признавалось 11 объектов: от валунов до их групп и даже гряда «Удебненская». Эта гряда расположена около д. Кабице, в 1,2 км на восток-северо-восток от нее и представляет собой эталонный для области поозерского оледенения оз. Гряда имеет ширину 50-100 м и длину более 4 км, которая тянется от оз. Удебно в северо-восточном направлении. Абсолютные отметки — 165-170 м, относительная высота оза — 10-17 м. Но теперь эта гряда исключена из охраняемых памятников природы.

Также исключен из памятников местного значения Яновский каменный крест и валун, которые расположены в северной части деревни, около старой дороги. Крест изготовлен из валуна серого гранита биотитового табличной формы с кристаллами полевого шпата. Длина креста — 2,30 м, ширина — 0,62 м, толщина — 0,3 м, вес — 1,2 т. Валун темно-серого гнейса. Длина — 1,50 м, ширина — 0,95 м, высота — 0,30 м, вес — 1,0 т.

Основная причина по которой ранее принятые решения отменены в том, что на редкие валуны Городокского района отсутствуют научные и технико-экономические обоснования и иные материалы для объявления территорий около валунов особо охраняемыми природными объектами.

Теперь официальными памятниками природы осталось только три валуна из 13 ранее объявленных: Хартовский, Скрипкинский и Залученский.

Остается не признанным и валун, который нашли в 2016 году вблизи д. Лешково Село Межанского сельсовета. Большой камень, принесенный в наш край ледником, достигает пяти с половиной метров в длину и двух в высоту. На него тоже следует делать научные и технико-экономические обоснования и иные материалы для объявления территории около валуна особо охраняемым природным объектами.

А сколько еще в районе есть не открытых уникальных валунов? Валунов, которые могли быть стать объектами туристического маршрута, если бы на валуны были бы научные и технико-экономические обоснования. Но и без официального признания эти валуны являются интересными для всех любителей природы родного края.

Л. Антонов
http://haradoktour.by

АБЛАСНЫ ЭТАП

ЛАУРЕАТ КОНКУРСА «ЖЕНЩИНА ГОДА-2018»

Лауреатами областного этапа конкурса «Женщина года-2018» на Витебщине стали 23 представительницы прекрасной половины из различных уголков региона. Среди лауреатов — председатель Бычихинского сельисполкома Городокского района Антонина Колца.

Торжество состоялось в Витебском колледже культуры и искусств. Председатель областной организации общественного объединения «Белорусский союз женщин» Галина Желанова поделилась: — Все лауреаты достойны наград и самых теплых слов в свой адрес. Главная же интрига торжества — пятерка финалистов (по одному в каждой номинации), которые представят область на республике. Выбор был одобрен комитетом конкурса единогласно.

... Большинство лауреатов в номинации «Хозяйка села» возглавляют местные Советы депутатов, а в столицу отправится председатель Бычихинского сельисполкома Городокского района Антонина Колца. По итогам прошлого года ее сельсовет признан лучшим в районе, хотя на эту должность Антонина Борисовна была избрана лишь в марте прошлого года. В копилке ее наград и достижений медаль «За трудовые заслуги» и звание «Человек года Витебщины». Антонина Колца доверие сельчан оправдала. Лучшая хозяйка села поделилась:

— Главное профессиональное кредо — не должно быть забытых деревень, а люди даже в самой отдаленной глубинке должны чувствовать заботу и внимание. Но и сами при этом делать все, чтобы их малая родина выглядела достойно. В организации работ по благоустройству мне помог многолетний опыт в должности начальника районной инспекции природных ресурсов и охраны окружающей среды.

Значительный вклад в развитие агропромышленного комплекса области внесла еще один лауреат в этой номинации — заместитель генерального директора по сельскому хозяйству Витебской бройлерной птицефабрики Надежда Грибанова. Она начала трудовую биографию в качестве медицинской сестры, а через 15 лет решила переквалифицироваться в зооинженера и больше 20 лет работает в сельском хозяйстве. Сегодня под ее руководством сельхозподразделения птицефабрики имеют стабильный плюс и в растениеводстве, и в животноводстве. Хозяйства птицефабрики ставятся в пример, а их труженики занимают призовые места на районных и областных профсоревнованиях.

Заслуживает внимания и Оксана Лашкевич — хозяйка агроусадьбы «Краіна мар» в Глубокском районе. Звание «Хозяйка села» она получила за креативный подход к сельскому туристическому бизнесу. Она держит немалое поголовье коз, а своих гостей потчует различными сортами домашнего сыра. В арсенале хозяйки больше 20 рецептов приготовления этого продукта. Оксана Ревовна приобщает своих гостей не только к сырным деликатесам, но и к богатой народной культуре.

Андрей Захаров
https://www.sb.by

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ВЕЧНЫ НОВЫ ГОД

Пераход ад «ліхіх дзевяностых» да стабільнасці «нулявых» суправаджаўся мэтанакіраваным забойствам палітыкі, што і прывяло да спынення эканамічнага росту.

Неяк так атрымалася, што я перастаў успрымаць Новы год у якасці свята. Для «жаўрука» дасядзець без справы да апоўначы — дадатковая праблема. Не назіраць жа за эстраднымі скокамі ў тэлевізары. Я тэлевізар шмат гадоў не гляджу, акрамя футбольных матчаў з удзелам «Манчэстар Юнайтэд», дый за імі ўсё часцей сачу праз інтэрнэт.

…Важна падкрэсліць, што гаворка ідзе пра разуменне — і не больш за тое, бо любыя публічныя заявы, кім бы ў краіне яны ні рабіліся, на рэальнае жыццё прыкметна не ўплываюць.

Новы год — свята, пазбаўленае ідэалагічнай нагрузкі. Таму навагоднія звароты адзінага палітыка (АП) пачынаюцца з разваг пра самыя лепшыя пачуцці і чаканні, што аб'ядноўваюць родных, сваякоў і сяброў, якія сабраліся за святочнымі сталамі.

Аднак зусім без таго, што па-сапраўднаму набалела, не абыходзіцца. У гэтым годзе да ліку набалелага можна было прадказальна аднесці дзве тэмы: па-першае, развагі пра суверэнітэт і незалежнасць дзяржавы, па-другое, пра мір, які ў чарговы раз удалося захаваць.

Мае чаканні спраўдзіліся. Цытую: «Мы гублялі родных і блізкіх, набывалі новых сяброў, нараджалі і гадавалі дзяцей. Але галоўнае — мы захавалі мірнае неба для беларусаў і ў вачах нашых дзяцей няма страху і безвыходнасці ад вайны».

«Але асаблівую цеплыню сваіх слоў я накіроўваю вам, працаўнікам палёў і заводаў, нашай інтэлігенцыі, абаронцам Айчыны, старэйшаму пакаленню і старым. Усім, хто стварыў на дабрадатнай беларускай зямлі першую суверэнную і незалежную дзяржаву, працягвае тварыць яе сучаснасць. Мы павінны ўмацаваць сваю дзяржаўнасць на прынцыпах сумленнасці і справядлівасці і менавіта такой захаваць краіну для дзяцей і ўнукаў».

Донар стабільнасці

Займеннік «мы» ў першай цытаце згадваецца двойчы. Але гэта не тоесныя «мы». Звярніце ўвагу на другі сказ: «мы захавалі мірнае неба для беларусаў ...». Гэта значыць, не самі беларусы дамагліся такога выбітнага выніку, а «мы» для беларусаў.

Што ж, калі беларусы ў гэтай справе ўдзелу не прымалі, і мірнае неба — вынік дзейнасці абмежаванай групы асоб, зашыфраванай пад займеннікам першай асобы множнага ліку «мы», дык такое дасягненне тым больш можа прэтэндаваць на званне галоўнага дасягнення года. Вось толькі пра чыіх дзяцей ідзе гаворка? Колькі я ні перачытваў цытату, зразумець так і не змог. Але чые б яны ні былі, я за дзяцей шчыра рады.

Беларусь, калі хто забыўся, прызнаецца краінамі Еўропы ў якасці донара стабільнасці і бяспекі. Прынамсі, міністр замежных спраў Уладзімір Макей у гэтым упэўнены. Донару стабільнасці важна не апынуцца ў ролі шаўца без ботаў. Але, калі меркаваць па адсутнасці страху і безвыходнасці ад вайны ў вачах нашых дзяцей, і ў мінулым годзе Беларусі ўдалося выканаць свае донарскія абавязальніцтвы ў поўным аб'ёме.

Магчыма, з апошняй высновай я паспяшаўся, і дзякаваць за гэта варта не Беларусі і беларусам, а ўсё той жа групе асоб, якія хаваюцца пад займеннікам «мы». Але ці так ужо гэта істотна?

Пяройдзем да аналізу другой цытаты. У поўнай адпаведнасці з савецкім бэкграўндам АП, спіс тых, «хто стварыў на дабрадатнай беларускай зямлі першую суверэнную і незалежную дзяржаву», адкрываюць працаўнікі палёў. Далей ідуць працаўнікі заводаў і наша інтэлігенцыя.

Класічная савецкая трыяда: два класы (рабочыя і сяляне) і паміж імі інтэлігенцыя ў выглядзе праслойкі. На клас яна не цягнула. «Таму, — згодна са справядлівай заўвагай Леніна, — у ёй усё бессістэмна: на кілаграм прыстойных людзей даводзіцца дэкалітр усялякай брыдоты». Ці захаваліся такія суадносіны да нашых дзён — я казаць не бяруся, але ўвесь мой жыццёвы вопыт падказвае, што на істотны зрух на карысць павелічэння колькасці прыстойных людзей разлічваць не даводзіцца.

Любоў да працаўнікоў палёў перадалася АП з малаком маці. І не бяда, што ўклад сельскай гаспадаркі ў ВУП складае сёння каля 7%. Не ў працэнтах справа. Справа ў менталітэце, які быў і застаецца пераважна сялянскім.

Бліжэй да канца спісу размясціліся абаронцы Айчыны. Прычыну, паводле якой яны згаданыя, мяркую, не трэба тлумачыць. А што да старэйшага пакалення і старых — куды ж без іх напярэдадні чарговай электаральнай «вакханаліі»? Гэта яны, як неаднаразова адзначалі незалежныя сацыёлагі, стварылі і працягваюць ствараць дзяржаўнасць, якая абапіраецца не на права, а на сумленнасць і прыстойнасць. Такую вось архаічную дзяржаўнасць!..

…Архаіка на маршы

1990-я гады мінулага стагоддзя, безумоўна, былі «ліхімі», але без гэтай ліхасці не ўпала б «жалезная заслона», не быў бы прыняты Закон аб кааперацыі, які адкрыў шлях для прыватнай ініцыятывы ў эканоміцы. Калі б не 1990-я гады, беларусы і сёння душыліся б у чэргах не па «гумавую» каўбасу, а па хлеб і гнілую бульбу.

Нямецкі эканаміст Вернер Зомбарт увёў у навуку, а аўстрыйскі эканаміст Ёзэф Шумпетэр папулярызаваў паняцце «стваральнае разбурэнне». Працэс стваральнага разбурэння з'яўляецца ключавым для капіталізму. Гэта дзякуючы яму бесперапынна ствараюцца новыя тавары, новыя метады вытворчасці, новыя рынкі і новыя формы індустрыяльнай арганізацыі. І галоўным суб'ектам зменаў выступае, натуральна, прадпрымальнік.

Але для паўнавартаснай праявы сваёй суб'ектнасці прадпрымальнік мае патрэбу ў канкурэнтным асяроддзі. І не толькі ў эканамічнай сферы, але і ў палітычнай. Прычым у другой нават больш, чым у першай, бо падтрыманне канкурэнцыі ў эканоміцы магчымае толькі за кошт канкурэнцыі ў палітыцы.

У Беларусі пераход ад «ліхіх дзевяностых» да стабільнасці «нулявых» суправаджаўся мэтанакіраваным забойствам палітыкі. Палітыка памерла, а разам з ёй спыніўся эканамічны рост, што і пацвярджаецца марнасцю намаганняў урада адшукаць новыя драйверы эканомікі.

Сёння мы назіраем архаіку на маршы, і ўзначальвае гэты марш дзяржава, што мудрагеліста спалучае ў сабе феадальныя і сучасныя элементы. І ўсё ж колькі б сучаснасці ў гэтую дзяржаўную бочку ні дадавалася, і адной лыжкі феадалізму ў выглядзе непадкантрольнай улады хапае для яе нейтралізацыі.

* * *

Феадалізм пакінуў нам у спадчыну формулу «васал майго васала — не мой васал». У Беларусі з яе ўладнай «вертыкаллю» яна не прыжылася, што і зафіксавана ў Канстытуцыі ўзору 1996 года. Аднак, нягледзячы на такі архаічны факт, я дазволю сабе скончыць гэту «Азбуку паліталогіі» фінальным сказам са звароту АП: «З Новым годам, дарагія сябры!»

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

ВЕНЕСУЭЛЬСКИЙ ОБЛОМ

КАК РУХНУЛИ НАДЕЖДЫ НА ЭЛЬДОРАДО

При обвале нефтяной экономики ни Мадуро, ни любой на его месте не в силах расплатиться с Беларусью, авансом вбухавшей в Венесуэлу сумасшедшие деньги...

Минск и Москва снова разошлись в подходах. Владимир Путин лично поддержал Николаса Мадуро, которого венесуэльская оппозиция объявила узурпатором, а вот белорусский МИД лишь невнятно высказался в том духе, что венесуэльский народ сам может справиться с трудностями.

Трудности — это очень мягко сказано. Там завал, экономический коллапс, катастрофа, при подавлении протестов уже убито 26 человек.

Минск не влезает в тамошний конфликт потому, говорят аналитики, что надеется найти общий язык с новыми властями, если Мадуро падет. Сейчас в Венесуэле фактически двоевластие, лидер оппозиции Хуан Гуайдо объявил себя исполняющим обязанности президента и получил поддержку ряда стран, прежде всего США.

Плакали наши денежки

Белорусские власти в свое время капитально вложились в Венесуэлу. Каракас задолжал нам сотни миллионов долларов. Говорят о полумиллиарде, но это не точно, большие начальники темнят.

Что, между прочим, лишний раз ставит вопрос о прозрачности политики, подотчетности правящей верхушки обществу. Будь у нас нормальная демократия и разделение властей, парламент, например, мог бы потребовать у правительства справку, в какую копеечку влетела «братская интеграция» с Венесуэлой. Но у нас на такую смелость депутатов рассчитывать трудно.

В любом случае Москва вложила в Венесуэлу намного больше (по данным российского оппозиционера Алексея Навального, 17 млрд долларов). Но для нее сейчас главное не отбить деньги, а принципиально ответить Вашингтону, с которым идет большая геополитическая заруба. Звонок Путина Мадуро означает: только попробуйте сунуться, чертовы янки, наводить свои порядки в Венесуэле!

Белорусское же руководство, напротив, активно наводит мосты с Вашингтоном. Недавно глава МИДа Владимир Макей несколько раз звонил в госдеп (и это слили в прессу), сообщил, что снят лимит на число американских дипломатов в Минске, готовится возвращение послов.

Это, кроме всего прочего, сигнал белорусских властей восточной соседке, с которой сейчас новые крутые терки: на вас, дорогие российские партнеры, свет клином не сошелся.

Но положа руку на сердце — прорыва в отношениях с Вашингтоном не будет. А вот с Каракасом в любом случае облом, и надолго. При рухнувшей моноэкономике (нефть дает 95% экспортной выручки) ни Мадуро, ни любой на его месте не в силах расплатиться с Беларусью, руководство которой и на этом направлении село в галошу…

...Халява всегда кончается

Эти маниловские прожекты рухнули вместе с мировыми ценами на нефть. Режим Мадуро, преемника умершего от рака Чавеса, враз оказался финансово-экономическим и политическим банкротом.

Если вдуматься, то подобным образом сдулось и белорусское экономическое чудо, которое тоже было завязано на нефть. Точнее, на большую маржу от переработки этого сырья, получаемого из России без пошлин. Как только мировые цены на нефть упали, а Москва ужесточила условия субсидирования, наша экономика капитально забуксовала.

Спасает то, что у нас все-таки не моноэкономика. Хотя модель тоже однобокая, кривая. И очевидно, что годы нефтяного офшора белорусские власти потратили бездарно: упустили время для экономической перестройки, ухода от модели «сборочного цеха СССР», провалили модернизацию, опоздали с развитием наукоемких отраслей, ИТ-сектора и пр. Сохраняется колоссальная зависимость от российских энергоресурсов.

Иначе говоря, Беларусь страдает из-за постоянной надежды ее начальства на ту или иную халяву. Но халява — будь то венесуэльская, будь то российская — рано или поздно заканчивается.

Венесуэльские уроки

Кроме всего прочего, венесуэльский проект Минска показал, что найти альтернативу российской нефти будет непросто. Попытки возить это сырье от Чавеса танкерами провалились — оказалось вдвое дороже. И даже после завершения налогового маневра в России ее нефть, вероятно, будет самой

(працяг на стар. 4)

ВЕНЕСУЭЛЬСКИЙ ОБЛОМ

(пачатак на стар. №3)
выгодной для белорусских НПЗ из-за удобной логистики.

А значит, у Москвы останется рычаг давления, ослабить который можно только за счет перестройки экономики. Как ни страшна ломка, нужно соскакивать с нефтяной иглы.

Еще один урок венесуэльской авантюры: надо вовремя тормозить, когда партнер становится явно неплатежеспособным. Белорусские же предприятия, похоже, много поставили и построили авансом. Боялись свернуть сотрудничество (это же курс президента!), даже когда надежды получить плату стали призрачными.

Наблюдая же за теперешней смутой в Венесуэле, Лукашенко, вероятно, укрепляется в мысли, что демократия до добра не доводит. Ведь хоть Мадуро и жесткий правитель, но оппозиция сумела завоевать парламент. Значит, там худо-бедно считались голоса.

Белорусское руководство наверняка не позволит такого разгула гнилой демократии. Предстоящие парламентские и президентские выборы пройдут, скорее всего, по старой схеме, без особо изощренной игры в плюрализм.

Также белорусский президент на примере Мадуро имеет возможность лишний раз убедиться, сколь важно пестовать силовиков и обеспечивать их лояльность. Узурпатор узурпатором, но попробуй сковырни, когда за Мадуро (во всяком случае — пока) и армия, и прочие люди в погонах…

Александр Класковский
"Белапан"

ПАСТКА

РАСЕЯ ХОЧА ПАЗБАВІЦЬ БЕЛАРУСЬ СВАЁЙ ВАЛЮТЫ

Пасьля прэсавай канфэрэнцыі міністра замежных спраў Расеі Сяргея Лаўрова стала трохі больш зразумела, чаго насамрэч хоча Расея ад Беларусі.

…13 сьнежня мінулага году кіраўнік расейскага ўраду Дзьмітры Мядзьведзеў, выступаючы ў Берасьці, заявіў, што «Расея гатовая і далей прасоўвацца па шляху будаўніцтва Саюзнай дзяржавы, уключаючы стварэньне адзінага эмісійнага цэнтру, адзінай мытнай службы, суду, Падліковай палаты».

То бок мелася на ўвазе стварэньне сумесных органаў улады. Бо адзіны цэнтральны банк, адзіная мытня, суд, служба кантролю за расходаваньнем дзяржаўных фінансаў — гэта агульныя органы ўлады, якія, у пэўным сэнсе, прадугледжваюць адзіную дзяржаву.

А вось са словаў Сяргея Лаўрова вынікае, што «ані агульнай Канстытуцыі, ані агульнага парлямэнту, ні агульнага суду пакуль, напэўна, стварыць не ўяўляецца магчымым, і мы на гэтым зусім не настойваем». То бок палітычныя сыстэмы пакуль кожная краіна захоўвае ў сваім нацыянальным варыянце.

Дык на чым настойвае Масква?

Лаўроў кажа: «Маецца на ўвазе прадугледжаныя ў гэтай дамове дзеяньні дзеля фармаваньня адзінай грашовай адзінкі, адзінай грашова-крэдытнай палітыкі, падатковай палітыкі. Гэтыя рэчы наўпрост зьвязаныя з эканамічнымі і фінансавымі стасункамі ў рамках саюзнай дзяржавы».

Такім чынам, паводле лёгікі Масквы, галоўны элемэнт інтэграцыі — адзіная грашовая адзінка Беларусі і Расеі. У Крамлі нямала сумненьняў, што гэта павінен быць расейскі рубель. Пераход Беларусі на расейскія грошы аўтаматычна вядзе да адзінай грашова-крэдытнай палітыкі, падатковай палітыкі, макраэканамічнай палітыкі. То бок, пазбавіўшыся сваіх грошай, Беларусь страчвае магчымасьць правядзеньня самастойнай эканамічнай палітыкі.

Пасьля гэтага прымус да стварэньня адзіных органаў улады — справа тэхнікі. Бо без уласных грошай залежнасьць Беларусі ад Масквы будзе прыкладна такая, як у любой расейскай губэрні.

Нават пасада прэзыдэнта можа застацца. Але што гэта будзе за сувэрэнітэт?

Але зусім ня факт, што ў плянах Крамля стаіць задача поўнага аб'яднаньня дзьвюх краін. Цалкам дапускаю, што Беларусь захавае фармальную незалежнасьць. Застанецца свая Канстытуцыя, урад, парлямэнт, сьцяг, герб, гімн, краіна застанецца чальцом ААН, іншых міжнародных арганізацый. Нават пасада прэзыдэнта можа застацца. Але што гэта будзе за сувэрэнітэт? Прыкладна такі, як быў у БССР у складзе СССР. Ці больш сучасны прыклад: статус Абхазіі і Паўднёвай Асэтыі. Фармальна ж яны незалежныя, хоць фактычна нікім не прызнаныя.

Гэта прыкладна такая самая лёгіка, якой прытрымлівалася Расея на пачатку 2000-х гадоў, адразу пасьля падпісаньня дамовы аб стварэньні «саюзнай дзяржавы» і прыходу да ўлады Пуціна. Тады Лукашэнка настойваў на прыняцьці спачатку Канстытуцыйнага акту «саюзнай дзяржавы», стварэньні наднацыянальных органаў улады (урад, парлямэнт), і толькі потым — пераход на адзіную валюту. А Масква прапаноўвала, наадварот, спачатку аб'яднаць грашовыя сыстэмы — і толькі потым фармаваць адзіныя органы ўлады.

Ці прыме Лукашэнка прапанову Крамля?

Цяжка ўявіць, што Лукашэнка прыме такую прапанову. Хачу нагадаць, што ён упарта працівіцца ўступленьню Беларусі ва Ўсясьветную гандлёвую арганізацыю, бо сяброўства ў ёй прадугледжвае пэўныя абмежаваньні на правядзеньне эканамічнай палітыкі. А тут яму прапануюць застацца ўвогуле бяз грошай, без уласнай грашова-крэдытнай палітыкі, падатковай палітыкі. У такім выпадку ад ягонай улады нічога не застаецца. Тады ўжо лепш амбасадарам у Зымбабвэ. Менавіта так прагназаваў лёс беларускага кіраўніка мінулым годам галоўны рэдактар «Эха Москвы» Аляксей Венедыктаў.

Валер Карбалевіч

ОРШАНСКИЙ ОФШОР

КТО ОКАЖЕТСЯ В ШОКОЛАДЕ

Одним из основных бенефициаров может стать компания «Бремино групп», за которой стоят приближенные к власти бизнесмены.

«Новый центр роста»

Указ «О развитии Оршанского района Витебской области» Александр Лукашенко подписал в канун Нового года. Проект окрестили Оршанским офшором.

Документ устанавливает особый режим налогообложения для резидентов региона. В нем есть также меры для развития инвестиционной деятельности. Финансирование программы развития района до 2023 года составит 2,4 млрд рублей. В том числе почти один миллиард рублей пойдет из бюджета, кредитные ресурсы предусмотрены в размере 689 млн рублей.

«Новым центром экономического роста» в Оршанском районе в указе называется мультимодальный промышленно-логистический комплекс «Бремино-Орша» и международная торговая площадка при нем. Проект развивает компания «Бремино групп».

Что представляет собой проект «Бремино-Орша»?

В Оршанском районе «Бремино групп» уже запустила автомобильный терминал. Первые грузы прибывают на склад, говорится на сайте компании. В этом году там запланировано строительство железнодорожного терминала. Он предназначен для обработки грузовых потоков между странами Европы и Азии, особенно перспективное направление — транзит китайских контейнеров. Компания уже обрабатывает два-три поезда в месяц на станциях «Орша-Восточная» и «Колядичи».

«Ввод в эксплуатацию железнодорожного терминала позволит принимать с 2019 года один железнодорожный состав (60-80 контейнеров) в сутки. В результате это позволит увеличить к 2023 году транзитные возможности контейнерных перевозок до 5 тысяч составов в год», — говорится в указе.

Комплекс также будет включать авиационный сектор. Там планируется создать цветочную биржу и обрабатывать почтовые интернет-заказы. Запланированы работы по реконструкции аэродрома «Орша».

«С учетом открытия аэродрома „Орша" для международных полетов прогнозируемые объемы приема грузовых воздушных судов в адрес резидентов, зарегистрированных на территории комплекса „Бремино-Орша", будут равномерно расти от 100 грузовых воздушных судов в год в 2019 году до 400 судов в 2022 году», — говорится в указе.

Помимо этого «Бремино-Орша» будет включать промышленную зону, офисы, шоу-румы, гостиницу и другие объекты. Предполагается построить 190 тысяч квадратных метров складских и 280 тысяч квадратных метров производственных площадей. Срок завершения всего проекта намечен на декабрь 2023 года. Общие затраты оцениваются в 220 млн долларов.

«Создание мультимодального промышленно-логистического комплекса „Бремино-Орша" в районе г.п. Болбасово позволит привлечь в республику существенный транзитный грузопоток: 10 млн тонн суммарно за 2018-2022 годы, а при выходе на полную мощность в 2026 году — до 12 млн тонн грузов в год», — говорится в указе.

Кто стоит за «Бремино групп»?

Согласно выписке из регистра Минюста, ООО «Бремино групп» находится в городском поселке Болбасово Оршанского района, а регистрацию получило от Минского райисполкома.

Директором компании с мая прошлого года является Василий Дементей. Раньше он занимал должности заместителей председателя Комитета государственной безопасности и Государственного таможенного комитета. Генеральным партнером проекта указана компания «Белтаможсервис» — государственный оператор на рынке логистических услуг.

Учредителями «Бремино групп» являются успешные и влиятельные бизнесмены Беларуси — Александр Зайцев (30-е место в топ-200), Николай Воробей (17-е место) и Алексей Олексин (6-е место). Каждому принадлежит по одной трети в уставном фонде компании.

Александр Зайцев занимается поставками белорусской техники в арабские и африканские страны через компанию «Сохра групп» и планирует добывать золото в Судане и Гане. Бизнесмена также называют хозяином футбольного клуба «Динамо» (Брест).

Николай Воробей развивает крупнейшее в стране охотничье хозяйство «Красный бор» и «Абсолютбанк». В сферу его интересов также входит торговля нефтепродуктами. Компания бизнесмена «Нефтебитумный завод» была замечена в серых схемах с реэкспортом российских нефтепродуктов.

Среди активов Алексея Олексина — «МТБанк», гостинично-ресторанный комплекс «Сябры», завод по производству мясных продуктов «Велес-Мит». Он также занимается торговлей нефтепродуктами. Недавно ему поручили развивать в стране табачную сеть. Кроме того, бизнесмен планирует построить рядом с Минском табачное производство.

Раньше Олексин работал в компании «Белвнешторгинвест» Управления делами президента и занимался нефтепродуктами. По информации TUT.by, Алексей Олексин помогает развивать байкерское движение в стране. Как известно, мотоциклами увлекается старший сын президента…

Какие бонусы получит «Бремино групп»?

Именно «Бремино групп» станет главным бенефициаром президентского указа о развитии Оршанского района, убежден экономист.

Он не исключает, что компания может получить льготные кредиты под гарантии правительства на развитие комплекса, а также воспользоваться тем широким перечнем льгот, которые прописаны в документе.

Так, в частности, предприятия освобождены от уплаты НДС при ввозе технологического оборудования. Отчисления на пенсионное страхование снижены с 28% до 24%. Общий платеж в ФСЗН с нанимателя уменьшен с 34% до 30%.

Кроме того, снижен размер ежегодной арендной платы за земельные участки. Раньше он определялся исходя из кадастровой стоимости участков с применением коэффициента 0,011, теперь — 0,00251.

Кроме того, в районе вводится мораторий на проведение выборочных проверок, а в отношении внеплановых проверок определен исключительный перечень оснований для их проведения.

Указом также предусмотрена минимизация случаев содержания под стражей обвиняемых и подозреваемых в совершении экономических преступлений....

«Когда государство делает это для отдельной „Бремино групп", то протоолигархи превращаются в полноценных олигархов. Имея такой статус и работая там, они будут пользоваться очень широкими возможностями и будут главными распорядителями. Получается такой закрытый бизнес. Элитно-номенклатурно-силовой», — подчеркнул Ярослав Романчук…

Александр Ярошевич
naviny.by

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru
Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V),
Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 30.1.2019 у 18.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.